

РУСЛАН

Виходить у Львові що дня крім неділі руских свят о 5^{1/2} год. по полудні.
 Редакция, адміністрація експедиції «Руслана» при ул. Оссолинських ч. II. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в ясажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.—
 Рекламациі неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Передплата
 на «РУСЛАНА» вносять:
 в Австрії:
 на цілий рік . . . 20 кор.
 на пів року . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 на місяць . . . 1-70 кор.

За границю:
 на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів, або 12 рублів; з висилкою двічі в тижні 5^{1/2} доларя, або 10 рублів; з висилкою що суботи 4^{1/2} доларя, або 9 рублів.
 Поодинокє число по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — З Руслановхх псалмів М. Пашкевича

Польське людове чи селянське сторонництво.

(X) Посеред польских політичних сторонництв відбувають ся деякі важні переміни в їх організації і значіню, а се також цікаво і поучно пізнати і нашій суспільности, бо й рішенє наших народних справ нераз зависиме від становища, угрупованя і впливу поодиноких польских сторонництв політичних і парламентарних.

Польські людовці, котрих провідником є посол до сойму і державної ради Стапінський, черпали доси свої сили з селянських верств і на тім полі вели завзяту боротьбу з христ. суспільниками під проводом п. Стояловского, а крім того з соціал-демократами і всеполяками. Отся боротьба на три фронти зблизила польских людовців до консервативного польского сторонництва і довела до їх злуки в польскім колі. Тепер переходять польські людовці дальшу переміну, а вже довгий час посеред їх табору відбуває ся внутрішня боротьба. Частина людовців невдоволена зближенєм п. Стапінського до консервативів і споводованим наслідком того злагожденєм опозиційного становища, а се невдоволенє передовсім звертало ся проти самого провідника сторонництва. Протавники п. Стапінського розголошували навіть, що він втратив уже всякий вплив, що не може вже числити на свою армію і се принево-

лило єго недавно сликати конгрес людовців до Тарнова.

Становище п. Стапінського і вплив єго на широкі верстви народні були значно захитані особливо під конець минушого року справою парцеляційного банку, підорваного недоброю господаркою фінансовою, а навіть давний орган людовців Kurjer Lwowski почав іти проти п. Стапінського і вести окрему політику. Тимто Стапінський відчував потребу, зазначити перед політичним свѣтом своє становище і значінє на згаданім конгресі. А як небудь противний єму тепер Kurjer Lwowski впевняє, що цілий зїзд устрєсно штучно і підступно, що значне число учасників спроваджено з найближшої околиці, що обмежувано свободу голосу і не допущано до засадничої розправи, до висловлюваня всіх закидів підношених опозицією чи то крайнім крилом людовців, що тут відиграли важну ролю обіцянки шинкарских концесій, всеж таки і Kurjer Lwow. признає, що Стапінському значно більшостию ухвачено заяву довіря і він дальше остає провідником людовців і керманічем політики сего сторонництва. Побіда Стапінського набирає тим більшого значіня, що політичні сторонництва широких народних верств польских в Галичині починають помалу зливати ся в одну органічну цілість.

П. Стапінський заявив іменно на тарнівскім зїзді, що єго ідеєю є утворенє з польского селянства одной зєдиненої сили суспільно-політичної, а що ся ідея дійсно переводить ся і поступає вперед, доказує

приступленє кс. Жигулівського і п. Поточка до сего табору. Вплив і численність сторонництва кс. Стояловского упадає, а такж соціальні демократи, що намагають ся подекуди вдерти ся в селянські верстви і нечисленне крайне крило в таборі людовців не вєспіли підорвати значіня п. Стапінського і єдности єго сторонництва, котра знов зазначила ся на тарнівскім зїзді.

При всій однак єдности польских людовців не дасть ся заперечити, що не тільки крайне їх крило має радикальні змаганя, але до певної міри все сторонництво іде в сїм напрямі. Хліборобські справи мимо того, що сторонництво людовців опирає ся головню на селянських верствах, не мають ще такого важного значіня, а угрупованє хліборобів не поступило в Галичині так, як в західних австрійских краях, що би можна говорити про середню земельну власність селянську і про малоземельних дрібних хліборобів. Задля того не може ще в Галичині навіть західній витворити ся ріжниця між умікованим сторонництвом середної власности хліборобскої а крайнім малоземельників, отже не може ще повстати умікованє хліборобске сторонництво в роді західно-австрійского Bauernbund y.

Однак мимо того радикального поширеня посеред селянських верств, мимо тої єдности селянського сторонництва селянський рух може мати значний вплив на політику, наколи не буде лише орудєм соціалістичних проводирів, котрі радіб вихі-

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотрудиик.

Оповіданє із записок ірландського пароха.

Переклав Володимир Держирука.

(Дальше).

Отже обговорили ми цілу справу. Говорили про можливости, жартували з трудностей, перетинали узли, скакали через перешкоди, вкінці побачили в нашій уяві слова, виписані на золотім, студенім, грудневім воздуху: Так хочу! — в гарній короні помаранчевих цвѣтів.

Отсе примір жіночої льогіки: Ледви скінчили ми мову і підійшли до панни Лєслі, — Бєата сердечно розплакала ся! Товаришка її глянула на мене, розумієть ся, зором острим, мов ніж і певно шепнула в душі: Огидний, старий, дідуган!

О. Лєтбі розрадуваний зближив ся до мене по тяжкій, довгій праці в сповідальниці. А його вічо так не радує, як праця. Коли мало сповідників стоїть біля него, то він тоді такий захмарений, мов Сізіф; а коли працею обтяжений, то радуєть ся, мов Арієль. Нині був в знаменитім настрою.

— На Зєвеса, отче парох! — закликав при повороті домів, щоби покріпити ся куснем риби — найшов я на Ормебі спосіб! Способом тим є Кампанєр Тгал.

— Знамените средство — одвітив я.

— Отже отець парох гадають, що се може? Бо всі наші аргументи є для него прямо променями, поступає він отже з ними відіповідно.

— Цілком добра увага, дивує мене, що ви перше про се не згадали.

— Дійсно цікава річ. Та найчастійше дієть ся так, що средства находять ся там, де ми їх найменше шукали.

І справді отець парох думають, що се средство поможет?

— Я пересвѣдчений цілком. Скажіть мені однак, отче добродію, що се властиво Кампанєр Тгал?

Глянув на мене допитливо.

— Справді, здаєть ся мені часом, що отець добродій люблять деколи жартувати!

— Говорить, отченьку далі, се не вадить. По воді і воздуху весела вдача і добрий гумор, — є найліпшою і найдешевшою річю, яку Всевишний дає нам, Своім дітям.

Розділ XVII.

Сильні контрасти.

День Рождества був днем великого триумфу для о. Лєтбі. Ожидав мене цілий ряд несподіванок. Та одним блудом — не знаю впрочім чи се блуд — отця сотрудиика є се, що він любить бути драматичним. Як говорить, то не любить заповідати річий, що можуть не удати ся. Найбільше боїть ся слів надуживаних часто: «Я сказав, що так буде!» Отже сего дня сьвіжого, погідного і студеного, мав я кілька приємних зворушень.

Вперед побачив я капітана Кампіона перед престолом. Прійшов о годині осьмій рано. Богу дякувати!

Точно заховаю привілей відправлюваня в тім дни Служби Божої трикратно. Ніколи не за-

нехав я сего від пятьдесяти літ. А коли запєхаю коли, то заспівайте „Со духи праведних“ за бідного дідуса Дана.

Першу Службу Божу почав я о год. 7-ій рано. Все робить на мене велике вражінє ся Служба Божа вчасним ранком на Різдво. Ніч ще темна, на овиді лєдві збільшаєть ся поранна луна, а у воздуху чути мороз, сніг скрипить під ногами, із всіх боків тягнуть темні постати до церкви. Чую розмову:

— Чи се ви, Михайле?

— Так, се я. Веселих сьвят!

— Взаїмно.

— Добрий день! Маємо прєгарний ранок, Богу дякувати.

— Дійсно. Хвалити Бога.

— Спішім ся, бо спізнимо ся.

— Нема страху, нині три рази Служба

Божа. Ті, що хочуть уходити за ліпше вихованих, говорять до себе:

— Прийміть в нинішнім дни наші бажаня.

— Взаїмно. Щоби ми були здорові тай веселі за дванацять місяців від нині.

Лєдві почав я відправу, коли нараз з хорів, що находять ся над церковними дверми, загрємила музика і співи. Серце задрожало радісно. Ніколи я того не надїяв ся. Солодкі звуки фісгармонії і дитинних голосів, що плили серед церковної темряви, зворушили мене так, що слєози полили ся струмочками по моім лиці. І чи вгадаєть, що заспівали? Ні більше ні менше, тільки частину Моцартової „Дванацяті Служби Божої“! Від сеї хвилі гордість Кільронану так зросла, що він готов кликнути Сєрафимів, щоби відложити на бік свої скришки і вліончелі

снувати сей рух до клясової боротьби, а перейме ся позитивною методою суспільно-політичної роботи. Окрім соціалістів також всеполяки останніми роками кинули ся були на села, щоби в свої руки захопити сей рух селянський, однак демагогічна політика всеполяків, боротьба їх проти всіх підорвала їх значінє, їх організацію, а з тим ослабне також їх вплив на селянські верстви.

Побіда сторонництва польських людюців над всеполяками і соціал-демократами скріпленє людюців і перехід селянського руху від радикальних змагань до позитивної і реальної роботи суспільно-політичної буде зависиме головню від політичного розуму консерватистів, від допущеня до участі в соїмі широких народних верств. Відсуване широких верств народних польських, котрі тепер зєднують ся головню в таборі людюців, від участі в соймовій роботі може їх знов пхнути в рамена всеполяків до боротьби з консерватистами. Тимго велике значінє буде мати тут справа соймової виборчої реформи, чи она випаде в користь народних верств або на їх шкоду.

А те саме можна також віднести і до руского селянства, котре наслідком упослідженя і покривдженя горне ся під прапор радикалів. Наколиб соймова більшість зуміла станути на розумнім політичнім становищі і перевела справедливу виборчу реформу, втягнула би тим способом представників широких народних верств до позитивної суспільно-політичної роботи, а тоді не далиб ся ті широкі народні верстви лавити високопарними окликами і обіцянками радикальних демагогів.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

В Будапешті вже наступило уконституованє народного сторонництва праці. З сего приводу виголошено значне число бесід. Гр. Куен-Гедерварі мав довшу бесіду, в якій дав начерк задач і цілий нового правительственного сторонництва. Замітно, що гр. Куен на початку бесіди заявив, що є правдивим і вірним з перецьвідченя 60-семаком, а кілька мінут пізнійше зазначив, що наголовню задачею провідників народу є, створенє „условин народної самостійности і независимости“. Зовсім так само говорили проводирі коаліції в початках своєї влади, а як зближав ся їх упадок, покликували ся на свої привципи: самостійність і независимість, а також уневиняли они себе принципами, коли і станули до конкурсу з новим кильронанським хором.

Дуже розсїяно поведив ся я в обрядах при „Мир всім“. Підвів я очи і глянув на церкові хори. Трудна рада. Колиб навіть були присутні тут Мартінецці і Баруффальді, Гаванто, Мераті, Гарделіні і Больдрі *) — одним словом ціла „Конгрегація св. обрядів“ — не могли би здержати ся від сего. Держав я піднесені руки що найменше чверть мінут а зір мій бігав по присутних. Вид був зворушючий. Сьвітло з престола падало на лице капітана Кампіона, Бітри і кількох знатнійших парохіян, що сиділи в перших лавках, проча церква була в пїтьмі.

(Дальше буде).

*) Учені Церкви, що заслужили ся коло введеня одноцільности обрядів в латинській церкові. Особливо Гаванто, літургік італійський 17-го столїтя († 1638), що написав твір „Thesaurus vitium“ і Мераті, що в р. 1736 опрацював сей твір, дуже заслужені в даній області. — Пр. пер.

вже наступив їх упадок. По всякій імовірности сторонництво независимих 60-семаків виперло сторонництво независимих 40-осмаків. От і вся зміна, яка наступила! Про виборчу реформу, яка повинна бути тепер найважнійшою задачею правительственного сторонництва, не згадувано на конференції ні словечком.

Заграниця.

В альбанській області Малісія і Газі стрінуло ся 12 баталіонів війська під проводом Османа-баші і 15 баталіонів під проводом Шефкі-баші з опором зі сторони Альбанців, які в кількох місцях почало військо острілювати з гори. Військо прогнало одначе повстанців і розпочало всюди розоруженє. Зловлено велике число Арнавтів. Страти Альбанців ще не звані, зате військо втратило двох підпоручників і 16 людей. В віляєті Косово згромаджено доси 54.000 карабінів.

Російська предлога, щоби на Крету висадити знов залози опікунчих держав, не є безвиглядною. „Новое Время“ виказує в статі п. з. „Поворот до давного“, що російське правительство вибрало властиву дорогу. Перша ліпша нагода моглаб довести Туреччину і Грецію до кроку, якого мусїлиб обі пожалувати. Російська предлога усуває предмет спору і робить грецко-турецкий конфлікт безцільним, а через те і неможливим. Коли держави піймають, як поважним є положенє, то мусять прийняти сю предлогу, яка уможливає спокійне означенє будучої долі Крети. Здійсненє предлоги спричинило Росії мільонові видатки, одначе они є запевненєм для удержаня мира на Балкані.

Бойкот грецких тозарів ширить ся в дальшій тягу. Зате отоманська міжпарламентарна мирова унія нараджувала ся в прияві міністра заграничних справ Ріфаата-баші над кретийським питанєм і рішила віднести ся до міжнародної парламентарної унії в справі мирного розвязаня сего питаня. „Tanin“ боронить німецку і австрійську печать проти обвинувачень зі сторони англійської печати що до кретийського питаня і заявляє, що повинна она заняти ся перше деякими англійськими дневниками в роді „Westminster Gazette“.

Державна рада.

В подрібній розправі бюджетовій при міністерстві залізниць промовляли ще п. Зільбер, домагаючи ся при сій кагоді тажкож утвореня личниці на рака на взір Гайдельберської, п. Рошковський домагав ся реорганізації і децентралізації дирекцій залізничих. Бесідник є за областними дирекціями, а не уладженими після шляхів і противить ся тому, щоби який шлях був прилучений до черновецької залізниці.

Генер. бесідник Ствєртня остерегає перед надмірною ощадністю і вказує на недостатчу залізничих урядників в Галичині. Правительство повинно вдоводити бодай найважнійшими домаганям населенє в Галичині що до залізниць. Залізниці будуть оплачувати ся по реорганізацій управі, наколи міністерство буде лише контрольною властїю, а дирекції будуть мати управу залізниць в руках. Населенє домагає ся місцевих залізниць. Бесідник домагає ся зрівнаня пенсій вдів по залізнич. урядниках з иншими державними. Організація будівничої служби вимагає тажкож реформи, потреба утворити інженерські палати.

По промові генер. бесідника проти п. Да вида відрочено засіданє о півночі.

На вчерашнім засіданю розпочала ся розправа подрібна над останньою групою міністерства скарбу на основі звіту посла Штайнвендера.

Хросимо відховити передплату.

Новинки.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Тимотея свцм.; римо-кат.: Зенона еп. — В п'ятницю: руско-кат.: Вартоломея і Варвари; римо-кат.: Івана Хр.

— Богомілє до Гошова дня 11. і 12. с. м. випало величаво. Оо. Василянн постарали ся о знижену ціну їзди залізницею о 50%. Вже в п'ятницю (10. с. м.) по полудни наїд під вечер пішки і залізницею спішив до Львова і збирав ся коло церкви оо. Василянн. На ніч розложила ся часть з розмовниці монастирській, дехто в сїнях, а хлопців і мужчини впушено до клявзури. На другий день раненько по відчитаню кількох служб Божих, в яких брав участь весь зібраний народ, вирушила величава процесія улицями: Жовківською, Театральною, Міцкевича і Шептицьких на головний дворець. По дорозі співав хор. На двірці вже чекав особний поїзд з 28 вагонами (з двома машинами), до якого всіли богомольці. Залунала пісня і поїзд рушив в сторону Стрия. По дорозі число богомольців росло. На кожній стації чекала громадка зі своїми отцями духовними, радо витана від тих, що вже їхали. На більших стаціях чекали на поїзд процесії з доколичних сіл.

Прекрасно витали богомольців на стації в Пустомитах, Щирци і Миколаєві. В Щирци сїдало понад шістора сотки прочан разом з музикою з місточка Комарна. По відспіваній службі Божій уставила ся процесія. Гарні горугви, образи, двох святичеників в ризах і сотки народу рушили поволи на дворець. При тим пригравала музика і хор співав побожні пісні на переміну. За кілька хвиль надїшов поїзд. Заметушив ся народ, склонили ся хоругви, музика заграла. З вікон возів виглядали розрадувані лица дівчат в нових народних строях, вишивані сорочки і бинди молодців, а за ними поважні і вдоволені матери і батьки. Они відклонювали ся хоругвам і образам, а пісня замовкала на їх устах. За хвилину все заняло місця в призначених для себе возах, заграла музика і поїзд рушив. Чим дальше тим число більшало — загальне число понад 1.300 осіб.

О год. 12. в полудне станув поїзд в Болехові. На стацію вийшов на стрічу богомольцям о. радник Ярема з двома сотрудниками і численним народом. В Гошові привитав богомольців процесійно о. декан і парох Горникевич. Зі слезами в очах вступили всі на Ясну Гору витані щиро о. ігуменом Мелетієм Тибінкою. По годиннім відпочинку розпочало ся вечірне набоженство. Потім відбула ся духовна академія під голим небом для всего народу. На неї зложили ся пісні, деклямації і духовний розговор про історію образу Матери Божої Гошівської, а кінчив ся зазивом до любови своєї віри католицької і свого обряду. При тим музика виконала тажкож дві точки.

Пізно в ночі розложив ся де хто міг на спочинок. На другий день по співаній службі Божій, яку правив о. Л. Захаряевич, парох з Рахині, зачали всі збирати ся домів. Кожний пращав то любе місце з тим постановленєм, що если Господь дозволить дожити, ще хоть раз в житю бути на Ясній Горі.

З богоміля наїд дуже був вдоволений; весь час погода була прегарна. По кількох разів дякував наїд оо. Василяннам при відїзді. Коли поїзд вертав по обох боках шляха від Стрия еж до Львова стрічав товпи народу, які виходили на его привитанє.

В богомілю брало участь крім вісьмох оо. Василянн зі Львова, кільканаїцять святичеників з полудневих околиць Львова і з самого Львова. Щира подяка належить ся тим оо. парохам, котрі причинили ся до поширеня вісти про богомілє між своїми вірними.

— На пам'ятник Шевченка в Києві зложено в маю в київській городській управі 1884 карбованців.

— Спільки ощадности і позичок заложено в Дзвинячи, заліцицького повіта, і в Гвозді, надзвірянського повіта. Настоятелем заряду товаришєня в Дзвинячи є о. парох Ізидор Ганкевич, а в Гвозді о. парох Володимир Лісінецький.

— Паперові 20 корон'вки червоної краски з 1900. року з днем 30. с. м. тратять цілковито вартість. Пригадуючи сей речинєць, просимо наших читачів, звернути на сю обставину увагу особливо наших селян, що доси нерідко люблять держати гроші „в скрині“ і з нагоди ріжних перемін нераз вже потерпіли значнійші страти. Банквоти можна вимінати в урядах податкових.

— З львівського „Сокола“. В сім році заложено 52 пожарних філій на статутах львівського „Сокола“, а між ними кілька під назвою „Січ“. Всіх філій має „Сокол“: 516 пожарних і 23 гімнастичних. — Прогулька окремих поїздом до Тернополя на посвяченє прапора тамошного „Сокола“ і окружний здвиг дня 26. с. м. заповідає ся численно. Багато білетів їзди закуплено як зі Львова так і з провінції.

Окремий поїзд виїздить зі стації Підзамче

о год. 5:40 рано, а на дальших стациях стане в отсім часі: Підбірці 5:53, Боршівці 6:05, Задвірє 6:22, Куткір 6:33, Красне 6:47, Скварява 7:02, Золочів 7:28, Пługів 7:59, Зборів 8:08, а в Тернополі о год. 9:08. На всіх стациях аж до Зборова можна буде всідати. З Тернополя виїздять той поїзд о 9:50 вечером, а до Львова приїздять о 1:29 по півночі.

— **Вивіз старинних книг і рукописий до Росії.** Вже нераз писали наші часописи, що багато цінних старих книг і рукописий вивіз проф. Яворський до Києва зі шкодою для краввих музеїв і бібліотек. Тепер знова сей сам господин, москвич, родом з Галичини, приїхав до нас на вилоньване цінних рукописий та церковних книг і анонсує ся в «Галичанині», а за місце свого тимчасового побуту подає село Борусів коло Боринич. Госп. Яворський знає, що его діло не є чисте і ось як виправдує ся в своїй оповістці: «Во избѣжаніе недоразумѣній, въ виду неоднократноъ доносозъ со стороны не въ мѣру усердныхъ „украинскихъ“, офціальныхъ и частныхъ „консерваторовъ“, считаю нужнымъ лишній разъ напомнить, что собираю я книги и рукописи исключительно съ научной цѣлю и что всѣ онѣ въ свое время будутъ отданы мною въ одну изъ публичныхъ русскихъ библиотекъ» (в Петербурзі або в Москві, — Ред. Рус.). А дальше пише: «Собираю я рукописныя и старопечатныя книги всякаго рода и содержания: богослужебныя церковно-учительныя, историческія, повѣствовательныя, а также лечебныя, заговоры, пѣсенники и прч., не исключая отрывковъ и отдѣльныхъ листовъ. Поэтому покораѣйше прошу всѣхъ, кто-бы имѣлъ у себя или нашель какую-нибудь старинную рукопись или печатную книгу, хотя бы самага незначительнаго и истрепаннаго вида, если это возможно, немедленно прислать мнѣ для разсмотрѣнія, сообщая при томъ ея цѣну, — всѣ же расходы по разысканію и пересылка книгъ, вмѣстѣ съ ихъ цѣною, будутъ мною тотчасъ возмѣщены. По желанію, вмѣсто денягъ могу посылать въ обмѣнъ новыя русскія книги соотвѣтствующей стоимости». Хитрий бувший малорос! Так само дорогу кість слоневу видурюють у муринів Европейці за скляні коралики і зеркала. Але цікаві ми, що скажуть на роботу проф. Яворського наші консерватори?

— **Огні.** Дня 20. мая с. р. около 11. год. перед полуднем вибух огонь в столоді Івана Хмелика, господаря у Винниках при Жовкві і знищив до тла хату, дві стайні, 2 столоди і 8 штук дробу наробиши шкоди на 4900 К обезпеченої в „Дністрі“ на 1,700 К. Огонь переніс ся відтак на столоду Василя Завадки і знищив єї до тла наробиши шкоди на 1000 К обезпеченої на 800 К. — Дня 8. червня о 9. год. перед полуднем вибух в наслідок лихої будови комина в дворі в Куропатниках повіта рогатинського, власности кн. Стан. Яблоновского з Бурштина огонь, котрого жертвою стались будинки двірскі разом з запасами збіжа, сіна, соломи і зрядів господарських. Шкода, якої огонь нароби, виносить 27,500 К і була обезпечена лиш на 8550 К. Огонь зьлокалізовано і угашено ще того самого дня при помочи місцевих жителів. — В Делятині згорів оноді млин Абоша. Шкода 60,000 К, не була обезпечена. Другого дня потім знищив огонь 6 домів а в три дни пізнійше згоріли два доми. — З незвісної причини вибух в Дідилові, камінецкого повіту, дня 17. с. м. огонь і знищив 20 найзасібнійших господарів. Нещасним наспіли з помочи пожарні сторожи дооколичных сіл, котрі помогли немало, а особливо сторожа з Убинь. Шкода поки що не обчислена, але виносить певно не менше 70,000 К. Згоріло кілька штук худоби, котрої ізза густого забудована не можна було уратувати. З погорілих лише щось 4 було обезпечених в «Дністрі», інші в чужих асекураційних товариствах.

— **Для імігрантів до Канади** заострено приписи визначаючи для них висші квоти, які кожний переселенець мусить мати при собі. В часі від 1. марца до 30 жовтня мусить кожний самостійний переселенець, або голова родини при візді до Канади вказати ся квотою 25 долярів (125 корон) від себе, а 12½ дол. (62-50 К) для кожного члена родини і потрібною готівкою на купно залізничного білета. В часі від 1. листопада до 28. лютого замість 25 і 12½ дол. мусить вказати ся квотою 50 долярів (250 К) і 25 дол. (125 К). Від робітників і робітниць, які викажуть ся угодою з роботодавцем, не будуть жадати тої готівки, лише квоти потрібної на карту їзди залізницею до місця призначеня. Увільнені від показування повисших квот є також ті, що їдуть до своїх найблизших кривних, які будуть їх удержувати. Однак мусять се мати на письмі, а також мають предложити письмений доказ, що їх кривні годні їх удержати.

— **Повени.** В полудневій Угорщині повлияли ріки і затопили величезні простори. Поверх 500 людей згнуло, а худоби тисячами.

— **Цісар Вільгельм хорий.** З Берліна доносять, що цісар Вільгельм не може ходити, бо на коліні утворила ся рана з гостця. На торжества флоти до Кіль поїхав наслідник престола в заступстві цісаря. Відкликано також подорож ці-

саря на північ, яка мала розпочати ся дня 4. люця.

— **Жидіський наїзд на Галичину.** Віденьска Reichspost доносить з Підволочиск, що тудя приїздять багато жидівських родия, видалених з Росії. Переважно задержують ся они у Львові або в Кракові, але немало поселяє ся по селах. Reichspost звертає бачність міродатних кругів на той жидівський пролетарият, який загрожує прилюдному безпеченству і моральности, та радить, завчасу спинити наплив жидів до Галичини. Пруси вже давно замкнули границю перед тими непожаданими елементами, а Австрия не повинна стати позаду і не повинна ждати, аж поки не проявлять ся лихі наслідки жидівского напливу з Росії.

— **З Тернополя.** В польській гімназії приступило до іспиту зрілости в днях від 6. до 11. с. м. 30 абітурієнтів і всі здали. З Русинів здали отсі: Най Стефан, Пелліх Юліян, Сірко Володимир, Скібінський Володимир, Стахевич Богдан, Залеский Михайло (з відзначенем) і Садовска Леонтіяна.

— **Дрібні вісти.** У Львові відбуло ся в понеділок віче в справі реальних гімназій. Ухвалено змагати до закладаня реальних гімназій, а на початок двох у Львові, або нових або переміня давних на нові. — В Могиліві над Дніпром згоріло 700 домів. — Вдова по міністрі скарбу, Кайцлю, заручила ся з 25-літнім концептовим практикантом міністерияльним, д-ром Ріхардом Прайсом. Хочє, видно, бути ще раз панею міністровою.

— **Поетичний кутик.**

Деж дів ся май, цвітучий май?
Деж дів ся май, що кавав цвітом вишні,
Що в нїм чаром розлив ся гай,
Будили ся в душі думки колишні?

— — — — —
Йно я не мав, немав я того щастя
Впивать ся подихом, красою любоватись,
Опали пучки, остало лиш листя...
На шлях новий, веліли вибиратись.
Так я готов, чомуж не йти з судобою,
Коли дорога у тіни догідна
Та ще й на осліп пізною порою,
Шлях добре знаний, стежка якби рідна.
Та ждїть лишень, пождїть одну хвилину.
Хай розпрацають — чогось дуже важко
Так самотою — доки всьо покину...
Ще може вернись; вернись? відай тяжко.

— — — — —
О цацвітїть сади! пвїйше красотою
Хай навгїшаюсь вами до останка,
Я за життем! Життем най ся опою,
Цвітїть, я молю вас, цвітїть, як цвили з ранка.
О цацвітїть і подихом чаруйте,
Ваш запах любю хай буде отруя,
З життя вкраду ніжного поцїлуя
Послухайте, я молю вас! почуйте!
Не в силі, годї, гляди — проминули
Давні часи, тепер вже нам ніколи;
Ось соловії про нас позабули
З весною — може... йно зажди, поволи...

— — — — —
Зчорнілий цвіт на бзях, на черемшині
Бадилля голову схилив і задумав ся,
Часом платок від нього відорвав ся,
І легко так, скотивсь по деревині.
Не ждав весни. Л. Л.

— **Про Вибір з укр. рускої літератури для учит. семінарій** одержали ми від радн. Двору Ол. Барвінського отсю заяву:

В шкільних книжках не можна поміщувати переднього слова ані інших подібних пояснень автора. Тимто вважаю потрібним сею дорогою подати кілька заміток про се другє виданє Вибору з укр. рускої літератури для III. і IV. року учит. семінарій (призначене також до ужитку в середних школах з польскою викладною мовою) і про Огляд укр. рускої літератури, виданий окремою з Вибору перепечаткою для гімназій.

З порівняня сего виданя з першим можна впевнитися, що новє виданє зовсім переробленє, більш одноцїле і проглядне, та що не тільки збільшенє додатком творів новїйших письменників, але що й у виборі з I-ої і II. доби пороблено значні зміни. Крім того перероблено житєписи відповідно новим дослідам і подїлено для більшої проглядности на уступи. Огляд майже на ново написаний і доведений до найновїйших часів, відповідно вимогам нового міністерского пляну, має служити учителеви підставою до устного викладу. Зміни єї і перерібки поробив я на основі власного досвїду і помічуваня при учительських іспитах, а також на основі заміток надісланих мені з учительських кругів. Тимто вважаю милим обовязком висловити сею дорогою щирю подяку за критичні замітки і ради, які зволили мені будьто устно, будьто письменно подати Вп. проф. Б. Будяньский, Т. Біленький, І. Кокорудз, др. Маковей, і пї Ольга Ціпановска. Особливож сердешну подяку складаю Вп. п. Радякови д-рови К. Студинському і директорови д-рови В. Коцовському, що зволили переглянути всю рукопись і подали цінні заміт-

ки і доповненя. Знаю добре, що при всім тім книжка не є досконаним ділом, як кожда людска праця, сподїваю ся однак, що у вмїлих руках досвїдних педагогів зможе она прислужити ся до подвигненя позему науки нашої мови й літератури в учит. семінариях і в тих середних школах, для котрих она призначена, а крім того буде помічною до приготовленя кандидатів і кандидаток до іспитів шкїл народних і виділових.

Ол. Барвінський.

Оповістки.

— **Перенесеня.** Намісник переніс повітових ветеринарів: Зенона Юрого з Жовкви до Шакової, Мар. Стровского з Косова до Рави рускої, Романа Альбрехта зі Львова до Косова і Влад. Петрашку зі Шакової до Львова.

— **З Бучача.** Надзвичайні загальні збори членів Товариства „Руский Народний Дім в Бучачі“ відбудуть ся дня 29. червня 1910 о годині 3-їй з полудня — в комнатах „Рускої Бесїди“ в Бучачі. На порядку денним справа будови власного дому і призволеня на зятягненє на ту цїль позички. Наколиб па тих зборах не явило ся приписанє в § 19. в статута число членів, тоді відбудуть ся того самого дня о годині 4. з полудня другі загальні збори з тим самим порядком денним, а рішеня того збору будуть правосильні, хотїйби вимаганє число членів не явило ся. (§. 20. статута). З огляду на вагу справи і нарад просимо о численну участь. — *Видїл.*

— **Конкурс.** Головний Видїл Товариства „Учительска Громада“ розписує отсим конкурє а на посади учителів в приватних українських гімназиях з правом прилюдности. До обсаджєня є по дві посади учителів: української, німецкої і класичних мов та історії а одна посада учителя наук природних. Услїва такі як в гімназиях державних. Вимоги: учительский іспит, зглядно укінчені відповідні університетські студії. Звертає ся увагу, що служба в приватних гімназиях з правом прилюдности вчислює ся до літ службу в державних гімназиях. Зголошуватись найдальше до кінця червця с. р. на руки секретаря Товариства (Львів, ул. 2-го листопада, ч. 22). — За Головний Видїл Товариства „Учительска Громада“ у Львові: *М. Грушевский*, голова, *Іван Риковский*, секретар.

— **Сокільска „Січ“** в Шершенівцях, борщівского повіта, уладжує дня 26. с. м. великий фестин з руковими вправами і запрошує в гостину „Сокіла“ і „Січи“ з озерьянского округа. Фестин буде в лїску „Стївка“ за рікою.

— **З львівского університету.** Ректором на 1910/11 вибрано проф. о. д-ра Блажея Яшовского, а деканом медичного видїлу проф. Кадия.

Памяти Б. Грінченка.

Смерть Б. Грінченка викликала по всій Україні-Руси загальний і невимовний жалє. Знали его добре і Українці і Галичани і Буковинці, інтелїгенти і селяни, старші і діти, бож він був в цїлім того слова значіню учителем всего народу, великих і малих. На кождім полі нашого письменства лишив покійник слїди своєї невсипучої праці, в кождім его почині проявляло ся змаганє освїдомлюваня народних верств, просвїти найменшого брата. Але що найважійше всюди видно у него так рідке у нас почутє обовязку, почутє вихиснованя часу в користь народної роботи і з того погляду може пок. Б. Грінченко служити рідким а справдешним взірцем, достойним наслідованя для кожного Русина Українця. Нічого отже дивного, що в усіх країнах України-Руси присьвячують покійному академії, відчити, спомини, що всі часописи подають про него розвідки. Ось недавно в київській „Раді“ присьвятив визначний публіцист український *Єфремов* ширшу споминку про Б. Грінченка, котру тут задля влучної хаактеристики наведемо п. з.:

З нашого житя.

Падучі зорі. — Низка похоронів. — Небувалий похорон. — Грінченко як визначна індивідуальність. — Дві дати. На початку й на прикінці. — Боротьба за знамя Цїлїсть і гармонійність натура. — Лютисть на роботу. — Поет праці і людини повинности. — Секрет гармонійности. — „Потужниє мови“. — Паланя з обох кінцїв. — „Красше згорїти, ніж вянути тихо“

Всім нам доводилось спостерегати чудову картину, коли темної зоряної ночі мало не що хвилини прорізують небо ясні смуги падучих зірок. Немов дощем огневим рясно падають они, зникаючи без вісти в свїтовому просторі й лишаячи по собі неясні одблиски якогось незвичного суму. Була зірка і нема її; свїтила ясно — і згасла, де ділась — ніхто не скаже. Наука, правда, докладно виясняє причини тих огневих

дощів, наука знає, коли й через віщо они бувають. Але... темної, хоч і зоряної, ночі так гарно марити серед тиші і від сухого наукового пояснення думка мимоволі якось обертаєть ся до повних глибокої поезії, безпосередніх вражінь та внутрішнього змісту народних переказів. Зорі — то, кажуть, душі людські. Кожда людина на землі має свою зірку на небі. І що краща людина на землі, то ясніша зірка її сяє на небі, коли тут, унизу, відбуває ся останній акт людського життя — там у горі, зриває ся зірка з призначеного долею місця й котить ся до долу. То душа з тілом розлучила ся: погасло жите — гасне й та зірка, що була видимою ознакою его прорізавши попереду ясною смугою темряву навколо себе.

Гарне отсе повіря. Не таким самотним, не таким сиротою почуває себе чоловік, певний, що вся природа бере участь у его житті, в его муках та радощах на землі. Тільки цілий, гармонічний, не переполовинений світогляд, міг додуматись до того, щоб себе зробити осередком усього світу, поставити себе в центрі всієї природи і собі на службу створити небо і землю і „вся, яке в них“. Звичайно, ми дуже добре знаємо темер, що не для людей сяє сонце, не задля їх ходять од віку встановленими шляхами нечисленні світлі; знаємо, що земля тільки мікроскопічна цилінка в світовому просторі, а в світовій економії ціна людині такаж, як і всякій формі матерії. Знаємо... але так гарно марити серед темної ночі важких, буденних обставин, марити про щось ясне й величне, що підіймає духа в гору. І на підмогу нам приходять, набираючи глибокого змісту народня теорія падучих зірок, о тих літавців, що прорізають над нашими головами холодне небо ясними смугами. Нехай природі немає жадного діла до нас і до справ наших, але ми самі зробимо її участницею наших смутків і радощів, ми присилуємо її до своєю твєрчою фантазією, як присилував старий невідомий наш поет усю природу відчуті горе людске:

Никли трави жалощами...
Гнулось древо з туги...

Хоч символом нашого життя зробимо ми оту велику, чужу природу і тим наблизимо її до себе, валемо її, холодну й байдужну, теплом щирого спочуття до нас. Хоч аналогії ми з неї братимемо, щоб ними пояснити для себе те, що в житті людському творить ся, ще більш для нас часом темному, ніж ота далека природа.

Отже і в людському житті буває иноді, що цілим огневим дощем проносять ся падучі зорі. Одно по одному люди, яких ми звикли бачити ясно світлючими на обрії людської думки, враз спалахнуть дужче, на мить проріжуть темряву і — на віки згаснуть. Згаснуть, правда, тільки фізичною істотою своєю, бо лишають по собі „вічну пам'ять“ серед людскости і довго ще зза могил кермуватимуть її долею, проказуватимуть ті чи інші шляхи їй. От і останніми часами пройшов ніби отакий дощ падучих зірок над нами; мало не в один раз ціла плеяда визначних людей зійшла з кругу світа. Марко Кропивницький і Марк Твен, Берстерне-Берсон, Пассовер і Кох, Ожешко і Грінченко. Ясні проміні великої інтелігенції, могутнього інтелекту, меральної сили, цвєт людскости, — зорі, що сяли від хмарним небом нашого звичайного життя, — такими були для великих громад сі люди. Кожен з їх у своїй сфері, неоднаковими засобами, на різних стежках осявали они людскости шляхи до нового кращого життя і разом покинули сей світ немов на те, щоб помітнішим зробити своє прощанє з землею. Чи не дощ отсе падучих зірок темної ночі? Чи не побільшує ся вага втрати од того, що разом пощипали ся з неба людської думки такі ясні зорі, що одночасно покинули они землю і тим більшому гуртові людей поставили загадку про таємницю життя і смерті?

Котила ся з неба зоря
Та й впала до долу, —

співає ся в нашій пісні, — і справді дві зорі ввали й під нашим українським небом: Кропивницький і Грінченко. Надто вразила всіх смерть останнього, бо старий батько українського театру був уже більш символом нашого відродження, свідком минулого, тоді, як Грінченко фактично стояв і ще довго міг стояти на аванпостах, з зброєю у невтомній руді, та ще під такий час, коли як раз таких рук найбільша потреба. Тим то голосною луною по всій Україні розійшла ся вістка про смерть неспівущого діяча на рідній ниві і ми стали свідками національної демонстрації, у нас ще не бувалої. Чимало українських похоронів доводилось мені бачити, але такого похорону ще не було. Тисячні юрби народу, десятки вінків і промов, нестримані сльози над могилою, жалі безустанні й загальне зворушенє — ні, не вірилось, що се українського письменника ховають. Я на власні очи бачив, як плакали чужі, невідомі нікому з нас люди, кажучи, що велике щастє заслужити собі такий похорон. І се справді щастє — пізнє щастє, але таки щастє — і своєю смертю

навіть прислужити ся рідному краю та під тяжкий час загального зневіря знов надихнути бадьорости в душі живим. Така смерть варта того життя, якого кінцем она стала і через те власне не про перемогу смерті тут говорити треба.

(Дальше буде).

Телеграми

з дня 22. червця.

Софія. Король Фердинанд, ані ніхто з міністрів не возьме участі в софійськїм славянськїм візді.

Відень. Австрія, Франція і Росія, роблять заходи, щоби Австро-Угорщина згодила ся на піднесенє Черногорі до ряду королівств.

Budapesti Hirlap доносить, що Черногора яко королівство буде називати ся Зета. (Давне велике князівство Зета обнімало також Ногобазарський санджак).

Новий Йорк. З Канеї в Мексику доносять про вибух революції та про оголошенє там стану облоги.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.
від 16. до 31. червця 1910.

Найгарнійша сензация.

Щоденно о 8. год. вечер представлєнє. В неділі і свята 2 представлєнє о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлєнє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Інтелігентна панночка ПІМКА з ЧЕХ,

п'явістка, шукає місця до старших дітей в рускїм інтелігентнїм домі на час вакацій. Може уділяти музики і вімецької та француської мови. Зголошеня просить ся надіслати до Редакції, котра подасть близші інформації.

ДО
**АМЕРИКИ
і КАНАДИ**

найліпше перевозить

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецька 99.

Ціня перепави кораблем 180 корон.

Уважайте на ч. 99.

ВІДЇЗД З ПОРТІВ В ТРИЄСТІ:

Ультонія, 5. липня 1910.

Карпатія, 26. липня 1910.

Панонія, 9. серпня 1910.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Люзітанія, найбільший і найвеличавіший парохід на світі, дня: 9/7, 6/8, 27/8, 17/9, 8/10, 5/11, 17/12 1910.

Мавританія: 2/7, 30/7, 20/8, 10/9, 1/10, 29/10, 19/11, 8/12 1910 р.

122 (19—?)

Образи Шевченка, Хмельницького, Котляревського, Лисенка від 6—200 К. Фігурки з гіпсу а 80 с і 1-20 К Краватки, гєрдани, сорочки, фартушки, шапки сокільські і козацькі, альбоми, перфуми, спивки ррошки і шпильки з гербом, тутки і паперці біжного рода поручають. — *Склади „Сокільського Базару“ у Львові, Стрию і Станіславові.*

Те лєфон 788. — Конто щадницї почтової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпечєня будинків, збіжа і знярядів господарських, від шкід огневих під корисними услївами,

числить умірковані премії за обезпечєня,

ліквідує шкоди безпроволочно по жарі,

уділяє обезпечєним членам з річної надвижки звороти.

За рік 1909 припадає на користь членів зворот 10%.

Поліси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса Ощадности, Руска Щадниця і інші каси ощадности.

Через „Дністер“ можна асекуровати ся на жите в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові. Інформації до обезпечєнь уділяють агенції „Дністра“.

Зголошеня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де еще не робить инший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1909 виносять: Фонд резервовий і резерва премій К 2,146.977.—; инші фонди К 594.647.—; разом К 2,781.624.—

Канцелярії Товариства отворєні для сторін від год. 8—2.

Розклад залізничних поїздів важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
Бракова	5:50	8:55	1:30	5:45	10:05
Кракова	7:27	10:10	1:15 Б	8:40	2:30
Тарнова	—	—	1:05	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:53	9:30
Черновець	—	—	—	6:35	12:20
Станіславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:21	—	—	—
Ходорова	5:15 Г	—	—	—	—
Стрия	7:28	11:45	4:25	7:41	11:02
Стрия	—	—	—	10:19 Д	—
Самбора	8:00	9:58	2:00	—	9:00
Рави руської	7:32	12:00	—	8:00	—
Яворова	8:15	—	5:00	—	—
Брухович	7:32	1:05 Л	1:53 З	8:00	9:25 З
Брухович	7:49 К	1:20	4:10 З	3:26 К	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	—
Винник	—	—	—	—	12:10
Янова	8:15	1:10 К	5:00	9:26 К	10:07 К
Любіня	8:00	9:38	2:00	9:00	11:40 Р
На Підзамче з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:17	10:13
Бродів	7:01	—	2:00	5:17	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	—
Винник	7:26	—	—	6:29	11:55 А
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:23	—	9:28	—
Винник	7:10	—	—	6:13	11:39 А

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	вночі
Кракова	3:55	8:25	3:15	6:55	11:15
Кракова	6:04	8:40	3:55	7:45	12:45
Кракова	—	—	2:45	6:04	—
Мшани	—	—	3:30	5:41	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:10	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:26
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станіславова	—	—	2:52	—	—
Коломиї	—	—	—	5:59	—
Ходорова	—	—	—	8:23 В	—
Стрия	7:30	10:15	1:45	6:50	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:40
Гави руської	7:34	—	2:30	7:10	11:35 З
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович	6:13	10:05 Л	2:35 З	8:38 З	11:35 З
Брухович	7:34	12:25 З	4:24 З	7:10	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Янова	8:20	10:20 К	1:35 Н	3:35	6:39 К
Любіня	6:00	9:05	2:15 Р	3:40	10:40
З Підзамча до:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:33	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:33	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	—	—	1:30	—	11:35 А
З Личакова до:					
Підгаєць	6:31	—	—	6:50	—
Винник	—	—	1:49	—	10:54

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим другом. — *) Лише в неділі.

А = лише в середі і суботи. — В = від 11:6 до 30/9 щоденно; В = в день перед кождою неділю і святами обох обрядів. — Г = в дев'ять по кождій неділі і святаї обох обрядів. — Д = від 19/6 до 11/9 в неділі і рим.-кат. свята. — З = від 1:6 до 30/9 щоденно. — К = від 1:5 до 30/9 щоденно. — Л = від 1:6 до 31/8 щоденно. — Н = від 1:5 до 11/9 в неділі і рим. кат. свята. — Р = від 15/5 до 11/9 в неділі і рим. кат. свята.